

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 3. martā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Mārtiņš Mits un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi [..], [..], [..], [..] un [..] biedrības (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 23/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt Jūrmalas valstspilsētas domes 2024. gada 25. jūlija saistošos noteikumus Nr. 32 “Par lokālpilnojuma zemesgabaliem Dubultu prospektā 51, Jūrmalā un Jaundubulti 1402, Jūrmalā grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 32) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 115. pantam.

2. Ar Noteikumiem Nr. 32 citstarp apstiprināti zemesgabalu Jūrmalā, Dubultu prospekta 51 un Jaundubulti 1402 lokālpilnojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par pašvaldības saistošo noteikumu atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta pašvaldības saistošo noteikumu satversmība. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikumu iesniegušas vairākas fiziskās personas, kā arī juridiskā persona – biedrība.

5.1. Pieteikuma iesniedzēji – fiziskās personas – ir Jūrmalas iedzīvotāji, kuri piedalījušies Noteikumu Nr. 32 sabiedriskajā apspriešanā. Pieteikumā pausts viedoklis, ka minētie noteikumi aizskar viņiem Satversmes 115. pantā paredzētās tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

5.2. Arī juridiskai personai Satversmes 115. pantā paredzētās tiesības var tikt aizskartas, ja tās darbības mērķis ir vides aizsardzība, tā ir dibināta atbilstoši visām tiesību aktu prasībām un tā iespēju robežās ir piedalījusies apstrīdētā normatīvā akta izstrādes un pieņemšanas procesā (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 13.1. un 13.2. punktu*).

[..] biedrības darbības mērķis ir citstarp vides aizsardzība un Jūrmalas attīstības veicināšana. Turklāt tā ir piedalījusies Noteikumu Nr. 32 izstrādes un pieņemšanas procesā. Biedrība uzskata, ka minētie noteikumi aizskar tai Satversmes 115. pantā paredzētās tiesības.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.³ panta otrajai daļai persona pieteikumu par lietas ierosināšanu attiecībā uz lokālplānojumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc attiecīgo saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienas, ievērojot Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteikto lokālplānojuma

pārsūdzēšanas kārtību. Atbilstoši tobrīd spēkā esošajai likuma 27. panta pirmajai daļai divu mēnešu laikā pēc tam, kad stājušies spēkā saistošie noteikumi, ar kuriem apstiprināts lokālplānojums, persona par to var iesniegt iesniegumu ministrijai, kas ir atbildīga par teritorijas attīstības plānošanu.

Noteikumi Nr. 32 stājās spēkā 2024. gada 3. augustā – nākamajā dienā pēc to izsludināšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” (sk. *Latvijas Vēstnesis*, 2024. gada 2. augusts, Nr. 149, oficiālās publikācijas Nr. 2024/149.6). Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2025. gada 3. februārī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Pieteikuma iesniedzēji 2024. gada 18. septembrī un 2024. gada 3. oktobrī Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteiktajā kārtībā iesniedza iesniegumus Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai. Pieteikumam pievienota ministrijas 2024. gada 30. oktobra vēstule, kurā norādīts, ka ministrei neesot pamata apturēt Noteikumu Nr. 32 darbību. Tādējādi Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteiktā lokālplānojuma pārsūdzēšanas kārtība ir ievērota.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.³ panta otrās daļas prasībām.

7. Konstitucionālajai sūdzībai par lokālplānojumu jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums, proti, jāpamato apstrīdētā akta neatbilstība augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka lokālplānojums Teritorijas attīstības plānošanas likuma izpratnē ir normatīvs tiesību akts, kas precizē (detalizē) teritorijas plānojuma noteikumus. Ar lokālplānojumu var grozīt teritorijas plānojumu (sk. *Satversmes tiesas 2014. gada 10. oktobra sprieduma lietā Nr. 2014-04-03 6. punktu*). Pašvaldībai ir plaša rīcības brīvība teritorijas plānojuma satura noteikšanā, tomēr tā ir jāizmanto vienīgi šīs brīvības ārējo robežu ietvaros. Tiesisko ietvaru pareizai rīcības brīvības izmantošanai noteic vispārējie tiesību principi, valsts pārvaldes principi un teritorijas plānošanas principi (sk. *Satversmes tiesas 2017. gada 6. oktobra sprieduma lietā Nr. 2016-24-03 8.1. punktu*).

Tiesai ir pamats atzīt pašvaldības teritorijas plānojumu vai kādu tā daļu par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normām, ja tā secina, ka teritorijas plānošanas procesā ir pieļauti būtiski pārkāpumi. Būtisku pārkāpumu var kvalificēt

pēc vairākiem kritērijiem. Pirmkārt, par būtisku uzskatāms teritorijas plānošanas procesa pārkāpums, kura rezultātā pieņemts citāds, nevis tāds lēmums, kāds būtu bijis, ja pārkāpums nebūtu noticis. Otrkārt, ja ir būtiski pārkāptas sabiedrības tiesības piedalīties teritorijas plānošanā. Treškārt, par būtiskiem var tikt atzīti arī citi pārkāpumi šajā procesā (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 14. punktu un 2017. gada 6. oktobra sprieduma lietā Nr. 2016-24-03 9. punktu*).

7.1. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka lokālplānojuma izstrādē veikta formāla stratēģiskā ietekmes uz vidi analīze, kas neveido patiesu priekšstatu par iespējamo ietekmi uz vidi. Lokālplānojuma stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā neesot vērtēta iespējamā ietekme, piemēram, uz cilvēku veselību vai insolāciju. Apzinoties plānoto būvniecības un būvju apjomu, kas ietver lielu cilvēku un autotransporta daudzumu, kā arī antropogēno ietekmi, esot bijis jāizstrādā sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums.

Satversmes tiesa ir atzinusi: lai noteiktu, vai pieteikumu iesniedzēju argumenti par stratēģiskā novērtējuma atbilstību normatīvajam regulējumam ir pamatoti, tiesai jānoskaidro, vai stratēģiskais novērtējums veikts saskaņā ar attiecīgajiem tā pamatprincipiem, respektīvi, vai Vides pārskatā ir noteikta (identificēta), aprakstīta un novērtēta plānojuma iespējamā būtiskā ietekme uz vidi, vai notikusi apspriešanās ar sabiedrību un noteiktajām iestādēm un vai Vides pārskata secinājumi un apspriešanās rezultāti ņemti vērā pirms plānojuma pieņemšanas (*sk. Satversmes tiesas 2017. gada 6. oktobra sprieduma lietā Nr. 2016-24-03 7.–9. punktu*).

Ar Vides pārraudzības valsts biroja 2022. gada 17. augusta lēmumu lokālplānojumam piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Savukārt ar Vides pārraudzības valsts biroja 2024. gada 24. maija atzinumu atzīts, ka lokālplānojuma stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats atbilst normatīvo tiesību aktu prasībām.

Tādējādi atbildīgā valsts institūcija par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu ir atzinusi, ka minētajā procedūrā nav konstatējami normatīvo tiesību aktu pārkāpumi.

7.2. Pieteikumā norādīts, ka Dabas aizsardzības pārvalde 2023. gada 14. jūnijā esot sniegusi negatīvu atzinumu, jo īpaši aizsargājamā biotopa Mežainas jūrmalas kāpas platībā esot plānota apstādījumu ierīkošana, jaunu celiņu izveide un cita apbūve.

Tomēr Dabas aizsardzības pārvalde atzinusi, ka lokālplānojumā paredzētie nosacījumi atbilst dabas aizsardzību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un atbilst 2024. gada 30. oktobra vēstulē sniegtajiem nosacījumiem (sk. valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā ievietoto pārskatu par institūciju atzinumiem. Pieejams: geolatvija.lv).

Tādējādi nav pamatots Pieteikuma iesniedzēju viedoklis saistībā ar Dabas aizsardzības pārvaldes negatīvu atzinumu.

7.3. Pieteikuma iesniedzēji norādījuši arī uz citiem iespējamajiem pārkāpumiem lokālplānojuma izstrādes procesā. Piemēram, lokālplānojuma izstrādes gaitā neesot vērtēta plānotās apbūves slodzes ietekme uz pilsētas infrastruktūru un autotransporta ietekme uz Jaundubultu rajonu, kā arī neesot veikti citi nepieciešamie izvērtējumi un izpētes (sk. pieteikuma 30.–45. punktu).

Tomēr pieteikumā nav pamatots, vai Pieteikuma iesniedzēju norādītie teritorijas plānošanas procesa iespējamie pārkāpumi būtu uzskatāmi par tādiem, kuru rezultātā tiktu pieņemts citāds, nevis tāds lēmums, kāds būtu bijis, ja šādi iespējamie pārkāpumi nebūtu pieļauti, kā arī tas, vai tikušas pārkāptas sabiedrības tiesības piedalīties Noteikumu Nr. 32 izstrādāšanas un pieņemšanas procesā. Pieteikuma iesniedzēji nav arī pamatojuši, vai pieteikumā norādītie izvērtējumi un izpētes patiešām ir bijušas nepieciešamas Noteikumu Nr. 32 izstrādāšanai, piemēram, ka to veikšanu pieprasītu vides tiesību normas vai teritorijas plānošanas principi.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..], [..], [..], [..] un [..] biedrības pieteikuma (pieteikums Nr. 23/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis